ӨЗБЕКӘЛІ ЖӘНІБЕКОВ АТЫНДАҒЫ
ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН
ПЕДАГОГИКАЛЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

«Өнер және білім» факультеті

«Кәсіптік оқыту және бейнелеу өнері» кафедрасы

Байбатшаева А.Е.

«Кәсіптік оқыту әдістемесінің практикумы»

пәнінен
практикалық сабақтарды оқытуға арналған
әдістемелік нұсқау

Шымкент, 2024 ж

6В02001 – «Кәсіптік оқыту (сала бойынша)» БББ білім алушылардың **«Кәсіптік оқыту әдістемесінің практикумы»** пәнінен практикалық сабақ тапсырмаларын көрсетуге арналған

ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУ

Мазмұны

Кіріспе.. 6
1. Кабинетте жалпы тәртіп сақтау, қауіпсіздік техникасы ережелері, санитарлық-гигиеналық талаптар және еңбек қауіпсіздігі....................... 7
2. Сабақты «Тағам әзірлеу кәсәптік оқытусы» тарауы бойынша ұйымдастыру және өткізу... 8
3. Сабақты «Көкөніс және өсімдік өсіру шаруашылық саласы» тарауы бойынша ұйымдастыру және өткізу.. 9
4. Сабақты түстану, сурет және сұңғат өнері негізінде ұйымдастыру және өткізу... 12
5. Сабақты «Материалдарды көркем өңдеу кәсәптік оқытусы» тарауы негізінде ұйымдастыру және өткізу.. 14
6. «Кәсәптік оқыту» пәнінің қолөнер бағытындағы сабақтарды ұйымдастыру және өткізу... 22 26
7. Сабақты киімді конструкциялау және модельдеу бағытында ұйымдастыру және өткізу.. 27
8. Сабақты «Киімді жобалау, дайындау және көркем әшекейлеу» тарауы негізінде ұйымдастыру.. 28
9. Сабақты «Киім және аяқкиім күтімі. Жеке бас гигиенасы» тарауы негізінде ұйымдастыру.. 28
10. Сабақты «Отбасы экономикасы. Кәсіпкерлік» тарауы негізінде ұйымдастыру.. 29
11. Сабақты «Кәсіби қызмет ету саласының кәсәптік оқытусы» тарауы негізінде ұйымдастыру.. 29 30
12. Сабақты «Тұрғын үйдің ішкі көрінісі» тарауы негізінде ұйымдастыру. 31
13. Сабақты «Мата өңдеу кәсәптік оқытусы» тарауы негізінде ұйымдастыру. 32
14. Сабақты тігін машинасымен жұмыс жасау бағытында ұйымдастыру. 33
15. Сабақты «Жоба және жоба жасау қызметі» тарауы негізінде ұйымдастыру...
Пайдаланылған әдебиеттер тізімі..

Кіріспе

«Кәсіптік оқыту әдістемесінің практикумы» пәнінің практикалық сабақтарына арналған әдістемелік нұсқау 6В02001 - «Кәсіптік оқыту педагогін даярлау» сала бойынша Әдістемелік нұсқаулықта кәсәптік оқыту пәнін оқыту әдістемесінің практикумы пәнінің мазмұнын студенттердің - білім саласын оқушылардың жалпы білімі мен дағдысы арқылы меңгеру; оқушыларды өздігінен еңбек етуге, бұқаралық кәсіпті игеруге дайындау; көп тараған политехникалық білімді және ақыл - ой, сезімдік әрекеттері жүйесін қалыптастыру; қазіргі негіздермен, қызмет көрсету әдістермен жүргізе дамыту; оқушылардың өз бетімен шығармашылық жұмыс жүргізу негізінде алынды.

Әдістемелік нұсқаудың негізгі мақсаты: студенттерді болашақ педагогикалық қызметке дайындаудың әдістемелік негізін қалау, жалпы білім беретін мектептерде кәсәптік оқыту оқу бағдарламаларының тарауларына сәйкес жемісті жұмыстар жүргізуіне, мектеп оқушыларын еңбекке дайындауға қажетті білім, іскерлік және дағдысын қалыптастыру.

Пәнді оқытуға қойылатын міндеттер:

- оқыту мазмұнының әр кезеңіндегі білім беру мазмұны, пәннің мақсаты мен маңызы, рөлі жөнінде түсінік беру;
- пәннің басқа пәндермен өзара байланысын оқып-үйрену.
- «Кәсәптік оқыту» интегративті білім саласы бағдарламасының тараулық мазмұны бойынша сабақтарды ұйымдастыру және өткізу әдістемесін анықтау;
- сабақтың тиімді әдістері, формалары және түрлерін таңдауды үйрену.

«Кәсәптік оқыту пәнін оқыту әдістемесінің практикумы» пәнін оқып - үйрену барысында студенттің алатын **білімі:**

- V - IX сыныптарда интегративті білім саласы бағдарламасының мазмұнына талдау жасау;
- оқушыларды дайындау деңгейіне қойылатын талаптар.
- сабақ түрлеріне байланысты кәсәптік оқыту сабағының құрылымдарының ерекшеліктері;
- кәсәптік оқыту сабағын ұйымдастыру және өткізу қағидалары;
- бағдарлама тараулары бойынша сабақтарды ұйымдастыру және өткізу әдістемесі.

іскерлігі:

- «Кәсәптік оқыту» интегративті білім саласы бағдарламасының тараулық мазмұнына сәйкес сабақтарды ұйымдастыру және өткізуге дайындығы;
- тарауларды оқытуда оқушылардың дайындық деңгейіне қойылатын талаптарды, оқу - тәрбие мақсаттарын, міндеттерін, білімі мен іскерлігін анықтау;
- тарауларды оқытудың тиімді әдістері мен формаларын, сабақ түрлерін, құрал-жабдықтарын, көрнекіліктерін, пәнаралық байланыстарын таңдау;

- тараулардың мазмұнына сәйкес оқу материалдарын дайындау.

Практикалық жұмыс № 1

Тақырыбы: Кабинетте жалпы тәртіп сақтау, қауіпсіздік техникасы ережелері, санитарлық-гигиеналық талаптар және еңбек қауіпсіздігі.

Мақсаты: Пәнді оқытудың мақсаты, міндеттерін, маңызын оқушыларға оқып үйрету және кәсіптік оқыту мұғалімін дайындау жүйесіндегі рөлін түсіндіру. Студенттердің шығармашылық белсенділігі мен өз бетінше дамуына қол жеткізу.

Практикалық сабақты өткізу түрі: Шығармашылық-зерттеу, талдау. Кәсәптік оқыту оқыту әдістемесінің практикумы туралы оқу-әдістемелік құралдармен танысу және мазмұнына талдау жасау.

Бақылау түрі: Кіріспе бақылау. Кәсәптік оқыту интегративті білім саласы бағдарламасының тараулық мазмұнын талдау арқылы бақылау.

ТОҚ, мультимедиялық әдістер: Power Point слайдтары, Кәсәптік оқыту оқу бағдарламасы.

Практикалық сабақ тапсырмалары: Тақырып бойынша конспект жазу және оқу бағдарламасының мазмұнына талдау жасау арқылы студенттердің білімін бекіту.

1. Пәнді оқытудың мақсатты, негізгі міндеттері, маңызы туралы мәлімет беру:

«Кәсәптік оқыту» - білім саласын оқушылардың жалпы білімі мен дағдысы арқылы меңгеру.

«Кәсәптік оқыту» білім саласының басты мақсаты оқушыларды өздігінен еңбек етуге, бұқаралық кәсіпті игеруге дайындау.

«Кәсәптік оқыту» саласын оқытудың міндеттері:

- көп тараған және болашақ кәсәптік оқыту жайында политехникалық білімді және ақыл - ой, сезімдік әрекеттері жүйесін қалыптастыру;
- қазіргі негіздермен, қызмет көрсету әдістермен жүргізе дамыту;
- оқушылардың өз бетімен шығармашылық жұмыс жүргізу.

2. Кәсіптік оқыту мұғалімін дайындау жүйесіндегі рөлін зерделеу.

Бағдарламаның негізгі мазмұны білімді дамытуға бағытталу салалары.

3. Пәннің басқа пәндермен өзара байланысын анықтау.

«Кәсәптік оқыту» пәнін меңгеру жалпы білім мен дағдыны меңгеруіне мүмкіндік береді; интеллектуалдық, тұлғалық, этникалық және эстетикалық дамуын, әлеуметтік экономикалық жағдайларға бейімделуін қамтамасыз етеді. Пәннің басқа пәндермен өзара байланыстары.

Бақылау сұрақтары:

1. Пәнді оқып-үйренудің мақсаты мен негізгі міндеттері, маңызы, олардың кәсіптік оқыту мұғалімін дайындау жүйесіндегі рөлі.
2. Пәннің мазмұны.
3. Пәннің басқа оқу пәндерімен өзара байланыстарының мәні мен маңызы.

СӨЖ тапсырмасы:

1. Пәннің басқа оқу пәндерімен өзара байланыстарына талдау жасау.

(Презентация 7-10 бет).

Пайдаланылатын әдебиеттер

1. «Кәсәптік оқыту» оқу бағдарламасы. Астана -2013 ж.

2. Жолдасбекова С.А., Узахова А.С., Байбатшаева А.Е. Кәсіптік оқыту әдістемесі. (қыздар үшін) 5В012000 - Кәсіптік оқыту мамандығы студенттеріне арналған оқу құралы. Шымкент. М.Әуезов атындағы ОҚМУ. 2014 ж- 125 б.

Практикалық жұмыс № 2

Тақырыбы: Сабақты «Тағам әзірлеу кәсәптік оқытусы» тарауы бойынша ұйымдастыру және өткізу.

Мақсаты: Тамақ әзірлеу кәсәптік оқытусын тереңірек меңгеруді жүзеге асыруға сай әдістемелік түрде талдау жасау. Студенттердің шығармашылық белсенділігі мен өз бетінше дамуына қол жеткізу.

Практикалық сабақты өткізу түрі: Шығармашылық-зерттеу, талдау. Кәсәптік оқыту оқу бағдарламасы мазмұнындағы 5-6 сыныптарда «Тамақ әзірлеу кәсәптік оқытусы» тарауымен танысу және тарау бойынша сабақты ұйымдастыру және өткізу әдістемесін ұйымдастыру. Тарау мазмұны бойынша практикалық түрде іс-әрекеттер жасап, студенттердің пікірін ортаға салу.

Бақылау түрі: сұрақ-жауап және кәсәптік оқыту интегративті білім саласы бағдарламасының «Тамақ әзірлеу кәсәптік оқытусы» тараулық мазмұнын талдау арқылы білімдерін бақылау.

ТОҚ, мультимедиялық әдістер: Power Point слайдтары, Кәсәптік оқыту оқу бағдарламасы.

Практикалық сабақ тапсырмалары: Тақырып бойынша практикалық түрде дастархан мәзірін жасау және конспект жазу арқылы білімін бекіту.

Әдістемелік нұқсау

1-тапсырма. ***1. Бірінші тағам түрлеріне талдау жасау.***

Бірінші тағамға әдетте сорпаның түрлері жатады.Сорпаның түрлері өте көп: сорпа сұйық, коймалжың болып келеді. Сорпаның сұйық және ыстық түрлері болады. Суық сорпаларға наурыз көжені, айран көжені қоссақ болады. ...

2. Ашыған қамыр кәсәптік оқытусына тереңірек талдау жасау.

Ашытылған қамыр негізінен ұннан дайындалады. Ашытылған қамырдан түрлі тағамдар, тәтті жай тоқаштар дайындайды. ...

3. Ет тағамдарын дайындау кәсәптік оқытусының ерекшелігіне талдау жасау.

Ет тағамдарының түрлері өте көп. ....

2-тапсырма. Орындалған жұмыс негізінде сабақтың тақырыбын толық ашу:

1.Тамақ әзірлеу кәсәптік оқытусы бойынша оқушылардың дайындау деңгейіне қойылатын талаптарға талдау жасау.

2. Тамақ әзірлеу бойынша оқу-тәрбие (білімділік, тәрбиелік, дамытушылық) мақсаттарын анықтау.

3. Тамақ әзірлеу бойынша оқушылардың меңгерген білімін, іскерлігі мен дағдысын анықтау.

4. Тамақ әзірлеу бойынша оқыту әдістерін, формаларын, сабақ түрлерін, құрал-жабдықтарын, көрнекіліктерін, пән аралық байланыстарын таңдау.

5. Сабақ барысында кіріспе және ағымдағы, қорытынды нұсқауларға анықтау.

Бақылау сұрақтары:

1. 5 сыныпта «Тамақ әзірлеу кәсәптік оқытусы» тарауы бойынша сабақты ұйымдастыру және өткізу әдістемесі қалай жүзеге асады.
2. 5 сыныпта «Тамақ әзірлеу кәсәптік оқытусы» тарауын оқытуда оқушылардың дайындық деңгейіне қойылатын талаптар.
3. Оқу-тәрбие мақсаттары, міндеттері, білімі мен іскерлігі.
4. Тарауды оқытудың тиімді әдістері мен формалары.
5. Сабақ түрлері, құрал-жабдықтары, көрнекіліктері, пәнаралық байланыстары.
6. Сабақ барысындағы кіріспе, ағымдағы және қорытынды нұсқаулар.

СӨЖ тапсырмасы:

1.Тамақ әзірлеу кәсәптік оқытусы бойынша оқу материалын дайындау:

5 сыныптағы «Тамақ әзірлеу кәсәптік оқытусы» тарауы бойынша экологиялық және экономикалық ұғымдарға оқу материалдарын дайындау. (Презентация 7-10 бет).

Пайдаланылатын әдебиеттер

1. «Кәсәптік оқыту» оқу бағдарламасы. Астана -2013 ж.
2. Жолдасбекова С.А., Узахова А.С., Байбатшаева А.Е. Кәсіптік оқыту әдістемесі. (қыздар үшін) 5В012000 - Кәсіптік оқыту мамандығы студенттеріне арналған оқу құралы. Шымкент. М.Әуезов атындағы ОҚМУ. 2014 ж- 125 б.

Практикалық жұмыс №3

Тақырыбы: Сабақты «Көкөніс және өсімдік өсіру шаруашылық саласы» тарауы бойынша ұйымдастыру және өткізу.

Мақсаты: Кәсәптік оқыту оқу бағдарламасы мазмұнындағы «Жеміс - көкініс дақылдарын өсіру кәсәптік оқытусының негіздері» тарауын әдістемелік тұрғыда меңгеру.

Практикалық сабақты өткізу түрі: Зерттеу, Зерделеу талдау, практикалық іс-әрекет. Кәсәптік оқыту оқу бағдарламасы мазмұнындағы 5- сыныптағы «Жеміс - көкініс дақылдарын өсіру кәсәптік оқытусының негіздері» тарауымен танысу және тарау бойынша сабақты ұйымдастыру және өткізу әдістемесін ұйымдастыру. Тарау мазмұны бойынша практикалық түрде іс-әрекеттер жасап, студенттердің пікірін ортаға салу.

Бақылау түрі: 5-сыныпта «Жеміс - көкініс дақылдарын өсіру кәсәптік оқытусының негіздері» тарауы бойынша сабақты ұйымдастыру және өткізу әдістемесінің үйлесімділігіне талдау, практикалық іс-әрекет арқылы бақылау.

ТОҚ, мультимедиялық әдістер: Power Point слайдтары, кәсәптік оқыту оқу бағдарламасы, практикалық негізде әзірленген нұсқаулықтар.

Практикалық сабақ тапсырмалары: Шығармашылық жұмыстарды практикалық іс-жүзінде әзірлеу бойынша студенттердің білімін бекіту

Әдістемелік нұсқау

1. Кәсәптік оқыту оқу бағдарламасы бойынша «Жеміс - көкініс дақылдарын өсіру кәсәптік оқытусының негіздері» тарауының мазмұнымен танысу.

«Жеміс - көкініс дақылдарын өсіру кәсәптік оқытусының негіздері» бойынша оқушылардың дайындау деңгейіне қойылатын талаптар.

2. Тақырып бойынша әзірленген оқу материалы арқылы әр түрлі тәсілде практикалық жұмыстар жасау.

«Жеміс - көкініс дақылдарын өсіру кәсәптік оқытусының негіздері» бойынша оқу-тәрбие (білімділік, тәрбиелік, дамытушылық) мақсаттарын ашу.

«Жеміс - көкініс дақылдарын өсіру кәсәптік оқытусының негіздері» бойынша оқушылардың меңгерген білімі, іскерлігі мен дағдысын талдау.

3. Орындалған жұмыс негізінде сабақтың тақырыбын толық ашу.

«Жеміс - көкініс дақылдарын өсіру кәсәптік оқытусының негіздері» бойынша оқыту әдістерін, формаларын, сабақ түрлерін, құрал-жабдықтарын, көрнекіліктерін, пән аралық байланыстарын таңдау.

Бақылау сұрақтары:

1. Сабақ барысында кіріспе және ағымдағы, қорытынды нұсқаулар.

СӨЖ тапсырмасы:

5 сыныпта «Жеміс - көкініс дақылдарын өсіру кәсәптік оқытусының негіздері» тарауы туралы оқушылардың білімін дамытуға оқу материалдарын дайындау. Реферат

Пайдаланылатын әдебиеттер:

1. «Кәсәптік оқыту» оқу бағдарламасы. Астана -2013 ж.

2. Жолдасбекова С.А., Узахова А.С., Байбатшаева А.Е. Кәсіптік оқыту әдістемесі. (қыздар үшін) 5В012000 - Кәсіптік оқыту мамандығы студенттеріне арналған оқу құралы. Шымкент. М.Әуезов атындағы ОҚМУ. 2014 ж- 125 б

Тақырыбы: 6-сыныпта «Жеміс - көкініс дақылдарын өсіру кәсәптік оқытусының негіздері» тарауы бойынша сабақты ұйымдастыру және өткізу әдістемесі.

Мақсаты: Кәсәптік оқыту оқу бағдарламасы мазмұнындағы «Жеміс - көкініс дақылдарын өсіру кәсәптік оқытусының негіздері» тарауын әдістемелік тұрғыда меңгеру.

Практикалық сабақты өткізу түрі: Зерттеу, Зерделеу талдау, практикалық іс-әрекет. Кәсәптік оқыту оқу бағдарламасы мазмұнындағы 6 сыныптағы «Жеміс - көкініс дақылдарын өсіру кәсәптік оқытусының негіздері» тарауымен танысу және тарау бойынша сабақты ұйымдастыру және өткізу әдістемесін ұйымдастыру.

Бақылау түрі: 6-сыныпта «Жеміс - көкініс дақылдарын өсіру кәсәптік оқытусының негіздері» тарауы бойынша сабақты ұйымдастыру және өткізу әдістемесінің үйлесімділігіне талдау, практикалық іс-әрекет арқылы бақылау.

ТОҚ, мультимедиялық әдістер: Power Point слайдтары, кәсәптік оқыту оқу бағдарламасы, практикалық негізде әзірленген нұсқаулықтар.

Әдістемелік нұсқау

Көкөніс саласындағы күзгі жұмыстар. Өнімді жинау, оларды сорттау, сақтау. Күздік көкөніс дақылдарының көшеттерін өсіру, оны көктемде отырғызу. Сәбіз, қызылша, орамжапырақ тұқымдарын іріктеу, жинау. Көкөніс дақылдарын арам шөптерден әртүрлі зиянкес жәндіктерден аурулардан сақтау шаралары.

Жеміс-жидек өсімдіктеріне жалпы сипаттама. Жидек дақылдарын вегатативтік жолмен көбейту, отырғызу әдістері, күту, арам шөптерден, зиянкестер мен аурулардан қорғау Олардың пісіп жетілу мерзімін анықтау. Жеміс жеміс дақылдарын жинау, өнімдерді есепке алу.

Бақты және жеміс-жидек ағаштарын қысқа әзірлеу. Козсабақтау. Жеміс ағаштары мен жидек бұтақтарын кесу

Күзде және көктемде жеміс ағаштарын отырғызу, күту, арам шөптерден тазарту, әртурлі аурулар мен зиянкес жәндіктерден корғау шаралары. Суару. Жеміс-жидек өнімдерін жинау, алынған өнімді есепке алу

Практикалық сабақ тапсырмалары: ***Орындалған жұмыс негізінде сабақтың тақырыбын толық ашу.***

«Жеміс - көкініс дақылдарын өсіру кәсәптік оқытусының негіздері» бойынша оқыту әдістерін, формаларын, сабақ түрлерін, құрал-жабдықтарын, көрнекіліктерін, пән аралық байланыстарын таңдау.

Құрал-жабдықтар. Күрек, кетпен, тырма, айыр, шелек, су сепкіш, пакеттер, секатор. Себетін және отырғызатын машина макеті. Көрнекілік. Әртүрлі тұқым жиынтығы, плакаттары кестелер диафильмдер. Топсеруен. Алма бағы.

Практикалық сабақ тапсырмалары: Шығармашылық жұмыстарды практикалық іс-жүзінде әзірлеу бойынша студенттердің білімін бекіту

1. Кәсәптік оқыту оқу бағдарламасы бойынша «Жеміс - көкініс дақылдарын өсіру кәсәптік оқытусының негіздері» тарауының мазмұнымен танысу.

«Жеміс - көкініс дақылдарын өсіру кәсәптік оқытусының негіздері» бойынша оқушылардың дайындау деңгейіне қойылатын талаптар.

2. Тақырып бойынша әзірленген оқу материалы арқылы әр түрлі тәсілде практикалық жұмыстар жасау.

«Жеміс - көкініс дақылдарын өсіру кәсәптік оқытусының негіздері» бойынша оқу-тәрбие (білімділік, тәрбиелік, дамытушылық) мақсаттарын ашу.

«Жеміс - көкініс дақылдарын өсіру кәсәптік оқытусының негіздері» бойынша оқушылардың меңгерген білімі, іскерлігі мен дағдысын талдау.

Бақылау сұрақтары:

1. Сабақ барысында кіріспе және ағымдағы, қорытынды нұсқаулар.

СӨЖ тапсырмасы:

6-сыныпта «Жеміс - көкініс дақылдарын өсіру кәсәптік оқытусының негіздері» тарауы туралы оқушылардың білімін дамытуға оқу материалдарын дайындау. Реферат.

Пайдаланылатын әдебиеттер

1. «Кәсәптік оқыту» оқу бағдарламасы. Астана -2013 ж.

2. Жолдасбекова С.А., Узахова А.С., Байбатшаева А.Е. Кәсіптік оқыту әдістемесі. (қыздар үшін) 5В012000 - Кәсіптік оқыту мамандығы студенттеріне арналған оқу құралы. Шымкент. М.Әуезов атындағы ОҚМУ. 2014 ж- 125 б.

Практикалық жұмыс №4

Тақырыбы: Сабақты түстану, сурет және сұңғат өнері негізінде ұйымдастыру және өткізу.

Жұмыстың көлемі: өзіне қарап дайындалатын 4, 5 нобайлар, 3 эскиз (1 эскиз – дақты графика, 1 - сызықтық-дақты, 1 - сызықтық).

Үй тапсырмасының сипаты: сабақтарда орындалған өзіне қарап суреттемесін дайындау бойынша білім алушылар графикада 3 эскизден дайындайды.

Жұмысты орындау нәтижелерін талдау: дәрісханадағы және үй жұмыстарын – эскиздерді төмендегідей формада орындау нәтижелерін талдау:

дақты (силуэттік) графика – мүсін мен костюмді толығымен реңк құю арқылы қара бояумен орындалады. Қорытынды нұсқаның айқындығына қызықты контур, мүсін мен костюмнің өзара үйлесімділігі есебінен қол жеткізіледі.

«Сурет және сұңғат» тарауының күнтізбелік жоспары .

/с	Сабақтың тақырыбы	Сағат саны		Мерзімі	Теориялық мәліметтер	Практика-лық іс-әрекет	Құрал-жабдық-тар	Пән аралықбайла-ныс
		теор	прак					
	Кіріспе	1			Алдағы өтілетін сабақ барысымен таныстыру	оқу дәптеріне жазу	Қалам, қағаз	тарих
	Геометриялық фигураны шын бейнеден салу	1	2		Геоме-триялық фигураны салу жолдары	Геоме-триялық фигураны шын бейне-ден салу	Қалам, қағаз, өшіргіш, қажетті қаламдар	Сызу, гео-метриясурет, мате-матика
	Бір - екі геометриялық денелердің суретін салу.	1	2		Гесметриялық денелерді салудың өзіндік ерекшеліктері	Геоме-триялық денелердің суретін салу	Қалам, қағаз, өшіргіш, қажетті қаламдар	Сызу, гео-метриясурет, мате-матика
	Адам басын бейнелеу.	1	2		Адам басын бейнелеу.	Адам басын бейнелеу	Қалам, қағаз, өшіргіш,	Сызу, гео-метриясу

1-Кестенің жалғасы

							қажетті қаламда	рет, мате-матика
	Адам тұлғасын қысқа мерзімде шын көріністен салу				Адам тұлғасын қысқа мерзімде шын көріністен салу	Адам тұлғасын шын көрініс-тен салу	Қалам, қағаз, өшіргіш, қажетті қаламда	Сызу, геометрия сурет, мате-матика
	Тұлға анализі (талдауы).	1			Тұлға анализіне талдау жасау	Адам тұлғасын бейнелеу	Сызу, гео-метрия, сурет, мате-матика	Сызу, гео-метрия,сурет, мате-матика
	Сұңғат өнерлік портрет.	1			Адам бейнесін салу қадамдары-мен таныстыру	Портрет салу	Сызу, гео-метрия,сурет, мате-матика	Сызу, гео-метрия,сурет, мате-матика
	Түстану негіздері. Акварельдік сұңғат өнерінің техникасы.	1			Түстер үйлесімділігіне мән беру.	Сабақ барысында қауіпсіздік ережесін сақтау	сурет	Сурет, сұңғат
	Көлемді заттардың және жай натюрморттардың өнері.	1			Натюрморт салу ерекшелік-терін анықтау	Бір затты таңдап бейнесін салу	Сурет, сұңғат	Сурет, сұңғат
	Барлығы	**8**	**6**					

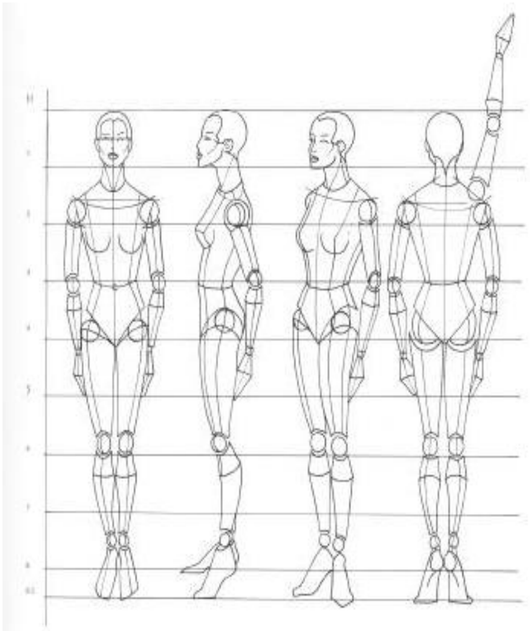

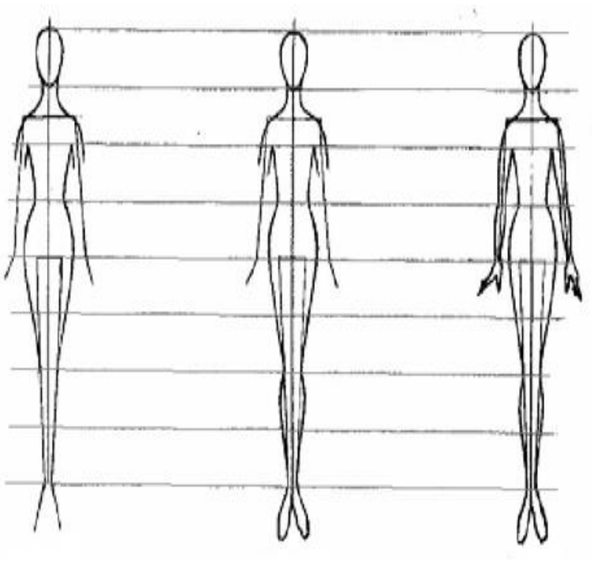

Практикалық жұмыс №5

Тақырыбы: Сабақты «Материалдарды көркем өңдеу кәсіптік оқытусы» тарауы негізінде ұйымдастыру және өткізу.

Кәсіптік оқыту пәнінің сәндік қолданбалы өнер сабақтарын батик кәсіптік оқытусы элементтері негізінде ұйымдастыру және өткізу әдістемесі.

Мақсаты: Практикалық сабақтарда батик, фитодизайн, сумоншақ, коллаж жасау кәсіптік оқытусы барысында ұйымдастыру және өткізу әдістемесін ұғындыру.

Практикалық сабақты өткізу түрі: Шығармашылық-зерттеу, талдау. «Сәндік қолданбалы өнер элементтері негізіндегі көркем қолөнер кәсіптік оқытусы. Тігін бұйымдарын модельдеу» тарауы бойынша сабақты ұйымдастыру және өткізу әдістемесі: батик жасау кәсіптік оқытусы бойынша практикалық түрде іс-әрекеттер жасап, студенттердің пікірін ортаға салу.

Бақылау түрі: сұрақ-жауап және кәсіптік оқыту интегративті білім саласы бағдарламасының «Сәндік қолданбалы өнер элементтері негізіндегі көркем қолөнер кәсіптік оқытусы. Тігін бұйымдарын модельдеу» тарауы бойынша сабақты ұйымдастыру және өткізу әдістемесі: батик жасау арқылы білімдерін, шығармашылық іс-әрекеттерін бақылау.

ТОҚ, мультимедиялық әдістер: Power Point слайдтары, Кәсіптік оқыту оқу бағдарламасы, бұйымдарды әзірлеудің нұсқаулары.

Практикалық сабақ тапсырмалары: Шығармашылық жұмыстарды практикалық іс-жүзінде әзірлеу бойынша студенттердің білімін бекіту.

Әдістемелік нұқсау

1-тапсырма. 1.1 Батик кәсіптік оқытусы туралы мәліметтерді оқып, батик түрлерін бұйымдарды сәндеуде және бұйымдар әзірлеуді әдістемелік түрде зерделеу.

Батик техникасын пайдалану арєылы киім әзірлеу техникасы. Áàòèê òóðàëû ì¸ëìåòòåð. ßâà òìëííåí àóäàð¹àíäà áàòèê ñ¼çiíi» ìà¹ûíàñû àðíàéû ºîñïà àðºûëû ìàòà áåòiíå ê¼ðêåìäåï ñóðåò ñàëó.

Áàòèê – ßâà, Ááëè æ¸íå Èíäîíåçèÿ àðàëäàðûíû» õàëºû ¾øií ä¸ñò¾ðëi êèiì áîëûï òàáûëàäû. Ìûºûíáû àéíàëûðà áîñ îðàé êåëãåí áåëäåìøå – êàëí äà, áið á¼ëiê ìàòàààí æàñàë¹àí áåëäåìøå – ñàðîíã äà áàòèê òåõíîëîãèÿñû áîéûíøà îðûíäàë¹àí á½éûìäàð. Áið á¼ëiê ìàòàààí áåëäåí àÿººà äåéií øàðøàóëàð ò¾ñiðå òiãiëãåí áåëäåìøåíi àðàë ò½ð¹ûíäàðûíû» ¸éåëäåði äå, åð êiñiëåði äå êèãåí. Èíäîíåçèÿ àðàëûíäà áàòèê ºàé êåçäåí áàñòàï ïàéäà áîë¹àí äåãåí ñ½ðàººà æàóàï ¸ëi ê¾íãå äåéií áåéì¸ëi ê¾éäå ºàëûï îòûð. Êåéáið ¹àëûìäàð åãèïåòòiêòåð áiçäi» ýðàìûç¹à äåéiíãi IV ¹àñûðäàû» ¼çiíäå-àº áàòèêòi ºîëäàí¹àí äåï ä¸éåëäåóäå. Æèíàë¹àí ìàºòû äåðåêòåðäi» ê¼ïøiëiãiíäå ÕIII ¹àñûð ÿâà õàëºû ¾øií áàòèêòi» å» àë¹àø äàìè áàñòà¹àí êåçå»i äåï ê¼ðñåòiëãåí. ÕVII ¹àñûðäàí áàñòàï áàòèê ¼íåði æàí-æàººà òàðàëà áàñòàäû. ßâà õàëºû á¾êië ¸ëåì æ½ðòøûëû¹ûíà ¼çäåðiíi» áàòèê òåõíèêàñû áîéûíøà æàñàëûí¹àí á½éûìäàðûìåí òàíûìàë áîëäû.

Àë¹àøºûäà ìàòà áåòiíå áîÿóäà òåê ê¼ê áîÿó - èíäèãî ºîëäàíûëñà, áåðòií êåëå ºî»ûð ò¾ñòi áîÿó ºîëäàíûëäû. Æàëïû ¾éëåñiìäi áîëûï òàáûëàòûíû àº, ê¼ê æ¸íå ºî»ûð ò¾ñòåð áàòèê ¾øií êëàññèêàëûº ò¾ñ áîëûï åñåïòåëiíåäi. Áàòèêòå æàñûë, ñàðû, ºûçûë ò¾ñòåð äå ºîëäàíûëàäû.

ßâà ò½ð¹ûíäàðû áàòèêòi ºàëàé æàñà¹àí?

Ñóðåò ñàëó ¾øií ê¼ïøiëiãiíäå ¼òå æ½ºà êåëãåí ìàºòà ìàòàëàðû ºîëäàí¹àí. Ìàòà áåòiíå ò¾ñiðó ¾øií ìàºòà ìàòàñûí êðàõìàëñûçäàíäûð¹àí. Îë ¾øií ìàòàíû àëäûí-àëà áiðíåøå ò¸óëiê áîéû ñó¹à ñàë¹àí. Êðàõìàëû êåòêåí ñî» íîû æóûï ¸áäåí êåïòiðãåí (1à-ñóðåò).Ïàäàí ñî» ìàòàíû ê¾ðiø ºàéíàòûëäûñûíäà êðàõìàëäà¹àí. Êðàõìàëäàí¹àí ìàòà æ½ìñàº æ¸íå òåãiñ áîëó ¾øií îíû à¹àøïåí ½ð¹ûëà¹àí. Á½ë ïðîöåññ áiòêåí ñî» ¹àíà ìàòà à¹àðòûë¹àí.

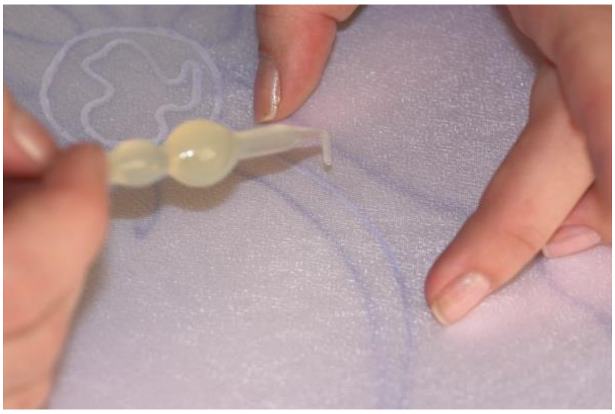

Ìàòà áåòiíå ò¾ñêåí ñóðåò (¼ðíåê) ò¼çiìäi áîëó ¾øií áîÿóëàð¹à ¸ðò¾ðëi ºûøºûëäàð, ñiëòiëåð, ò½çäàð æ¸íå ò.á. ºîñûìøà çàòòàð ºîñûëàäû. ²îñûìøà çàòòàð ñóäà áîÿóäû» æàºñû åðói ¾øií ºîëäàíûëàäû. ²àçiðãi óàºûòòà òåê ñèíòåòèêàëûº áîÿóëàð ºîëäàíûëóäà. ´êiíiøêå îðàé êåéáið áîÿóëàð ò¾ñi æà¹ûíàí ¸äåìi áîë¹àíûìåí ìàòà¹à æà¹óäà ºèûíäûº òóäûðàäû. Æàðûººà, ñàáûí¹à, ñó¹à æ¸íå ò.á. ò¼òåï áåðå àëìàéäû. Ñîíäûºòàí äà æ½ìûñòû îðûíäàìàñ á½ðûí îëàðäû» ºàñèåòòåðií, ìàòà áåòiíå áîÿóäû æà¹ó ¸äiñòåðií æàºñû ìå»ãåðií àë¹àí æ¼í. Ìàºòà ìàòà¹à àðíàë¹àí áîÿóäû æiáåê ìàòà¹à ºîëäàíó¹à áîëìàéäû, àë æiáåê ìàòà¹à àðíàë¹àí áîÿóäû æ¾í ìàòà¹à ºîëäàíó¹à áîëìàéäû. ºð ìàòàíû» ¼çiíi» ºàñèåòòiíå ò¸í áîÿó ò¾ðëåðií ºîëäàíó ºàæåò.

2-тапсырма. Әзірленген жұмыс негізінде сабақтың тақырыбын толық ашу.

1. Батик әзірлеу кәсәптік оқытусын оқытуда оқушылардың дайындық деңгейіне қойылатын талаптарды анықтау.

2. Батик кәсәптік оқытусын оқытудағы оқу-тәрбие мақсаттарын, міндеттерін, білімі мен іскерлігін анықтау.

3. Батик кәсәптік оқытусын оқытудың тиімді әдістері мен формаларын анықтау.

4. Батик кәсәптік оқытусын оқытудағы сабақ түрлерін, құрал-жабдықтарын, көрнекіліктерін, пәнаралық байланыстарын таңдау.

Бақылау сұрақтары:

1. Сабақ барысында кіріспе және ағымдағы, қорытынды нұсқаулар.
2. Батик техникасының басқа салалардан ерекшелігі.
3. Батик техникасының үй тұрмысында қолданылуы.

СӨЖ тапсырмасы*:* оқу материалы негізінде суық батик әзірлеу. (жеке жоба)

Пайдаланылатын әдебиеттер:

1. Кәсәптік оқыту интегративті білім саласы бағдарламасы. 5-9 сыныптар. ROND. 2013. – 35б.
2. Байбатшаева А.Е. Батик жасау техникасы. Ш. М.Әуезов атындағы ОҚМУ. - 2012ж. -77 бет.
3. Өстеміров К. Кәсәптік оқыту пәнін оқыту әдістемесі. ЖОО студенттеріне арналған оқу құралы. А.: 2012ж.

Тақырыбы: Кәсәптік оқыту пәнінің сәндік қолданбалы өнер сабақтарын коллаж жасау негізінде ұйымдастыру және өткізу әдістемесі.

Мақсаты: Коллаж жасау кәсәптік оқытусын жасаудың әдістемелік ерекшеліктерін үйрету барысын зерттеу. (СӨЖ тапсырмасы Слайд жүзінде көрсетіледі)

Әдістемелік нұсқау

Орындалған жұмыс негізінде сабақтың тақырыбын толық ашу.

1. Коллаж әзірлеу бойынша оқушылардың дайындық деңгейіне қойылатын талаптарды зерделеу.
2. Коллаж әзірлеу бойынша оқу-тәрбие (білімділік, тәрбиелік, дамытушылық) мақсаттарын анықтау.
3. Коллаж әзірлеу бойынша оқушылардың меңгерген білімін, іскерлігін, дағдысын анықтау.
4. Коллаж әзірлеу бойынша оқыту әдістерін, формаларын, сабақ түрлерін, құрал-жабдықтарын, көрнекіліктерін, пән аралық байланыстарын таңдау.
5. Коллаж әзірлеуде сабақ барысында кіріспе, ағымдағы және қорытынды нұсқауларды зерттеу.

Бақылау сұрақтары:

1. Коллаж әзірлеу бойынша оқу-тәрбие (білімділік, тәрбиелік, дамытушылық) мақсаттар.
2. Коллаж жасау барысында меңгерілетін білім, іскерлік, дағды.
3. Коллаж әзірлеу бойынша пән аралық байланыстарын таңдау.
4. Коллаж әзірлеуде сабақ барысында кіріспе, ағымдағы және қорытынды нұсқаулар.

СӨЖ тапсырмасы: Коллаж бойынша оқу материалдарын дайындау. (Жеке жоба/ презентация)

Тақырыбы: Кәсәптік оқыту пәнінің сәндік қолданбалы өнер сабақтарын фитодизайн элементтері негізінде ұйымдастыру және өткізу әдістемесі.

Мақсаты: Фитодизайн. Фитодизайн кәсәптік оқытусы туралы мәлімет беру, фитодизайн бұйымдарын әзірлеуді әдістемелік тұрғыда зерделеу. (Слайд жүзінде көрсетіледі).

Әдістемелік нұсқау

Дизайн - әр нәрсені көркемдеп жобалау деген сөз. Бұл сөз әр салада қолданылады. Мысалы, үй жабдығының, киімнің, шаштың т.б. дизайны дейді. Ал фитодизайн - өсімдіктерді көркемдеп әшекейлеу. Грек сөзінен аударғанда «фито»-өсімдік деп аталады. Флористика - табиғи материалдардан, кепкен өсімдіктерден көркем шығарма жұмыстарын орындау. Фитодизайн жасау үшін оған накты жағдай жасап, өзінің орындалу тәртібін қолдану қажет. Кез келген композицияны құрастыру үшін өсімдік түрлері, құты, ұстатқыштар, құрал саймандар қажет. Композицияға қажетті әсімдік түріне бөлме өсімдіктері, кесіп алынған, кептірілген, жасанды өсімдік түрлері қол-данылa береді. Тірі өсімдіктерді пайдалану жыл мезгіліне байланысты, кепкен шөптерді алдын ала дайындап алып колдана береді. Жасанды гүлдерді дүкеннен сатып алып, немесе қолдан құрастыруға синтетикалық және табиғи материалдардан жасауға болады. Сонымен фитодизайнда құтылардың атқаратын рөлі зор. Олар - шиша, пластмасса, фарфор, қыш, тас құтылар, ал пластмасса бөтелкеден әр түрлі пішін келтіріп, қарапайым ыдыстан бастаған жөн.

Өсімдіктердің түбін ұстату үшін сым темір, темір тор, жастықшалар, пластик, пенопласт, дымқыл құм, ермек-саз, желімдеуіш таспа қолданады. Жұмыс біткен соң, бетін табиғи материалдармен, қиыршық таспен, құммен т. б. материалдармен әрлейді. Құрал-саймандарға пышақ, қайшы, әр түрлі ұстатқыштар, жіп түрлері, желімдер, қылқалам, қыл сүрткі, бояу бүріккіштер, сым темір, қағаз түрлері жатады. Сонымен бонсай, икебана, гүл композицияларын құрастыруға жеке тоқталып кетейік.

Бонсай - үй жағдайында ергежейлі ағаш әсіру өнерінің ен ежелгі түрі. Бонсай өнері VI ғасырда будда дінімен және икебана өнерімен бірге Қытайдан Жапонияға келген, ал біздің дәуіріміздің соңғы жүз жылдығында дүние жүзіне әйгілі болды. Бұл туралы тұңғыш мәлімет 1192-1333 ж. жазбаларда кездеседі. Қазіргі кезде 120-ға жуық бонсай халықаралық ұйымы бар. Жер жүзінің әр түрлі аймақтарында 600 мыңнан астам ергежейлі өсімдіктер өсіріледі. Олардың ең көп түрі Жапония императорының бақшасында кездеседі. Онда ең байырғы - 300-400 жылдық өсімдіктер де бар.

«Бонсай» жапон тілінен аударғанда, «өсетін өсімдік түрі» дегенді білдіреді. Олай дейтініміз - мұндай өсімдіктердің табиғи түрін сақтап қалу үшін, олар өзінің пішініне, өлшемі мен түр-түсіне сәйкес келетін шағын контейнерлерде өсіріледі. Бонсайдың бірнеше негізгі стильдері бар: теккан – «тік тұрғыш ағаш». Діңгегі түп-түзу, тамыры жерге сіңген, ағаш басы мен бұталары төрт жаққа бағытталған, ұшбұрышты келген классикалық стиль. Бұл стиль мәңгі жасыл, қылқан жапырақты өсімдіктерге лайық.

Сурет .1. Гүл шоғы Сурет 2. Бонсай ағашы.

Моеги – «тік ағаш». Ағаштың діңгегі кішкене, иілмелі, бірақ жоғарғы жағы сөзсіз діңгектің негізіне кіріп тұруы қажет.

Хо кидати – «сыпырғыш». Діңгегі тік, бұталары діңгектің төменгі жағына емес, жоғарғы жағына ұйысып тұрады, ұшар басы желдеткіш немесе сыпырғышқа ұқсайды. Стиль жасауға аса ыңғайлы.

Кынгай – «сатылы». Бұтағы бірден төмен бағытталған, биік жартастың басында өскен тал сияқты. Бұл стильге тек қана өскен ортасы осындай өсімдіктер - қарағай, аршалар келеді.

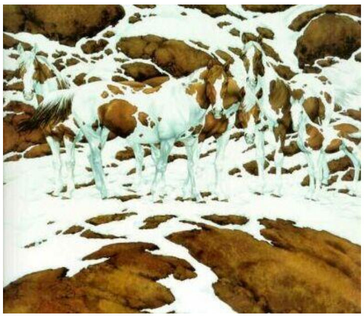

Әзірленген жұмыс негізінде сабақтың тақырыбын толық ашу.

1. Фитодизайн түрлерін әзірлеу барысында оқушылардың дайындық деңгейіне қойылатын талаптар.
2. Фитодизаин түрлерін әзірлеу бойынша оқу - тәрбие (білімділік, тәрбиелік, дамытушылық) мақсаттарын анықтау.
3. Фитодизайнды әзірлеу барысында оқушылардың меңгерген білімін, іскерлігін, дағдысын анықтау.

4. Фитодизайнды әзірлеу кезінде оқыту әдістерін формаларын, сабақ түрлерін, құрал – жабдықтарын, көрнекіліктерін, пән аралық байланыстарын таңдау.

Бақылау сұрақтары:

1.Сабақ барысында кіріспе ағымдағы және қорытынды нұсқаулар.

2.Фитодизайнның басқа салалардан ерекшелігі.

3.Фитодизайнның үй тұрмысында қолданылуы.

СӨЖ тапсырмасы: Фитодизайн бойынша оқу материалдарын дайындау. (презентация)

Тақырыбы: Кәсәптік оқыту пәнінің сәндік қолданбалы өнер сабақтарын жіптер дизайны (изонить) негізінде ұйымдастыру және өткізу әдістемесі

Жіппен бейнелеу. (Нитодизайн)

СӨЖ тапсырмасы бойынша әзірленген оқу материалы арқылы жіппен бейнелеу техникасын ине арқылы орындау.

Әдістемелік нұсқау

Изонить-түрлі-түсті жіптерден өрнектер түсіру, яғни жіптер дизайны. Жіптер күнгірт болып келген фонның үстіне шегеге орып немесе қол инесі арқылы орындалады. Өрнек шығару үшін жіптер айқастырылып отырып тоқылады. Жіптерді қиыстырып, кезек-кезек айқастыра іліп алу нәтижесінде тоқылады, яғни әшекейлі өрнектер болады. Жіптер дизайны әдісін пайдаланып, панно, мерекелік құттықтау хаттарын, т.б. жасауға болады. Бұл өнердің кәсәптік оқытусын үйретуде шыдамдылық, шеберлік, ептілік қажет. Эскизді таңдап алмас алдын изонить техникасын геометриялық композициялардың үйлесімділігін ескерген жөн. Өрнектің эскизін қолмен сызудың аспаптармен бейімдеу құралдардың көмегімен орындауға болады. Жұмысты қатты картон немесе баркыт жағаға орындайтын жағдайда түсірілетін өрнек эскизі бетінен түсіріліп қойылады. Бұл әдісте сурет қағаздың екі беьінде ассиметриялы болып шығады.

Жұмысты тақтайға орындайтын жағдайда түсірілетін өрнек эскизінің шаблоны қажет. Онда түзу сызықтармен бір орталық нүктеден өтетін бір-біріне ара қашықта орналасады. Түп нұсқа өрнегі бүлініп қалмас үшін шаблоннан бөлек өрнек эскизінің көшірмесі болғаны дұрыс. Көшірме түп нұсқадан калька қағазы көмегімен нүктелерін түсіру арқылы алынады.

Негізгі тақтай шегелер оңай қағылатын жұмсақ ағаштан жасалады.

ЕСКЕРТУ: фанераға шеге жүргізу қиын болғандықтан, ол жұмысқа жарамсыз. Шегені күргізбес бұрын олардың орындарын бізбен немесе сверломен тесіп алса, оңай болады. Тақтайды қалыңдығы 1,5-2 см болуы тиіс. Тақтайды таңдау. Кезінде оған салынатын өрнектің көлемін ескеру қажет. Өрнек шеттерінен бірдей қашықтықта орын қалдырған көзге сәнді болып көрінеді. Тақтайды матамен қаптау керек, немесе марганцовканың судағы ерітіндісімен бояйды. Фонның қанық бір түсті болып шығуы, марганцовканың концентрациясына байланысты. Бояуы кепкеннен кейін тақтайды лактайды.

Өрнектерді түсіруге әшекейлі қалпақты шеге немесе тігін түйреуіштері пайдаланылады. Шегелерді қағуға жеңіл балға немесе плоскогубцы

қолданылады. Өрнектердің сәнді шығуына жіптердің де әсері үлкен. Өрнектердің нәзік жібек және қанық түсті боялған капрон жіптер үлкен ірі элементтер мен тоқыма тоқуға арналған жіптер қолайлы келеді. Мулине жіптерін де қолдануға болады. Ол үшін алдымен оларды жіп орауыштарға орап алу қажет.

ЖҰМЫС ЖАСАУ ӘДІСІ: Өрнекті суретін тақтайға көшіру кезінде ескерілетін ережелер: элементтің контур сызықтары жіптердің қиылысу нүктелер орнын жіптердің бағытын көрсету.

Кестені қатырма қағаз бетінде орындайды. Ол үшін қатырма қағаз бетіне инемен немесе бізбен тесіктер тесіп, ине жіпті сол тігістерден өткізу арқылы өрнек шығаруға болады.

ШЕҢБЕРДІ ТОЛТЫРУ: Алдымен диамерті 10 см-ге тең шеңбер сызылады. Шеңбер сызықтарын айналдыра 1 см-ге ара қашықтықта жұп санға тең етіп бөледі. Де инемен түйреп нөмірлері қойылады. Сонымен бірге орталық нүкте орнында түйреп белгілейді.

Жіп 1 нүктенің теріс бетіне түйреліп бекітіледі де оң бетінен 8 нүктеге шаншылады. Ине жібімен қоса теріс бетке өткізіледі. Осы беттегі жіпті 9 нүкте арқылы оң бетке өткізіп, 2 нүктеге апарады. 1 нүктеден 3-ші, 10-шы нүктелерге апарып өткізу арқылы 15 нүктеге дейін қайталанып тортырылады. 15-ші 8-ге апарып қосылады. 8-ші нүктеден бастап кейінгілері2 реттен жүргізіледі.

БҰРЫШТЫ ТОЛТЫРУ: Бұрыштар тік, доға түрде болатындықтан өрнектері де өзгеріп түседі. Барлық бұрыштардың орындалу кәсәптік оқытусы бірдей болады. Сызғыш және карандаш көмегімен биіктігі 10 см тік бұрыш сызылады. Бұрыштың қабырғалары 10 бірдей бөлікке бөлінеді де сандарымен нөмірленеді. Нүктелер орны тесіледі. 1-ші нүктенің теріс бетінен жіп түйінделіп, бекітіледі. 1-ші нүктедегі жіп 1 штрих нүктеге оң бетінен апарылады да теріс жағынан өткізіледі. Теріс беттегі жіп 2 штрих нүкте арқылы оң бетке шығарылады. 2-ші нүктеге әкелінген жіп теріс бетке өткізіліп 3-ші нүкте арқылы оң бетке 3 штрихқа шығарылады. Бұл үдеріс осылай жалғаса береді. Соныңда перпендикуляр етіп 1штрих; 0; 10; 0 нүктелері қосылады.

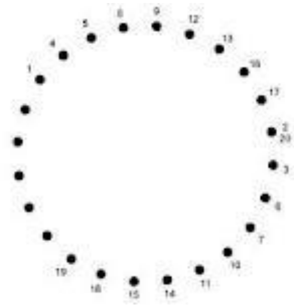

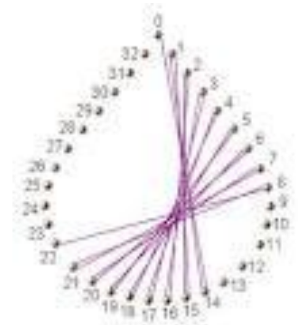

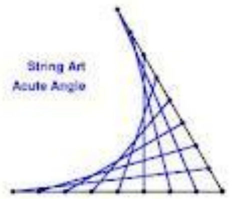

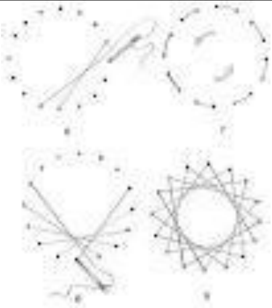

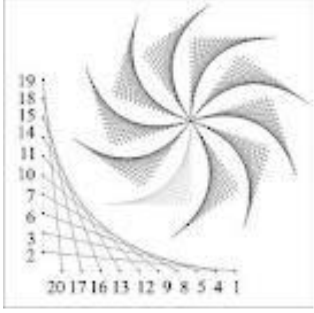
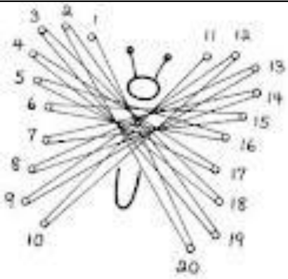
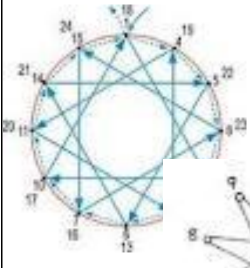
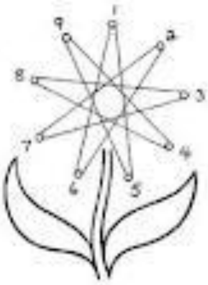

Орындалған жұмыс негізінде сабақтың тақырыбын толық ашу.

1. Жіппен бейнелеу бойынша оқушылардың дайындық деңгейіне қойылатын талаптар.

2. Жіппен бейнелеу бойынша оқу тәрбие (білімділік, тәрбиелік, дамытушылық) мақсаттарын анықтау.

3. Жіппен бейнелеу бойынша оқушылардың меңгерген білімін, іскерлігін, дағдысын анықтау.

4. Жіппен бейнелеу бойынша оқыту әдістерін формаларын, сабақ түрлерін, құрал-жабдықтарын, көрнекіліктерін, пән аралық байланыстарын таңдау.

Бақылау сұрақтары: жіппен бейнелеу техникасын орындаудағы кіріспе, ағымдағы және қорытынды нұсқаулар.

СӨЖ тапсырмалары: Реферат. Жіппен бейнелеу техникасы бойынша оқу материалдарын дайындау. Жеке жоба.

Пайдаланылатын әдебиеттер

1. Кәсәптік оқыту интегративті білім саласы бағдарламасы. 5-9 сыныптар. ROND. 2013. – 35б.

2. Байбатшаева А.Е. Батик жасау техникасы. Ш. М.Әуезов атындағы ОҚМУ. - 2012ж. -77 бет.

Практикалық жұмыс №6

Тақырыбы: «Кәсәптік оқыту» пәнінің қолөнер бағытындағы сабақтарды ұйымдастыру және өткізу.

Мақсаты: Құрақ құрау (жұлдызша, алты бұрышты, төрт бұрышты), құрақ құрау кәсәптік оқытусы бойынша дайын бұйым жасау (жастық, тұтқыш, шәйнек қойғыш, алжапқыш). Құрақтың үлгісін дұрыс дайындау және қолдану (симметрия болуы, түзу тігіс жүргізу, түстерінің сәйкес болуы).

Әдістемелік нұсқау

²½ðàºòû» æåêå á¼ëiêòåðiíi»: ê¼ç, ºîëòûºøà ì¼ëøåði, ìàòà ò¾ñi, ôàêòóðàñûíû», ñ¸íäåóëåðiíi» (êåñòå, òiãiñ, òàñïà áàó ò.á.) áið-áiðiìåí ¼ëшåìäåñ áîëóû ºàæåò. Á½éûìäû êîìïîçèöèÿëàóäà å» áàñòûñû º½ðàºòû *êîìïîçèöèÿëûº îðòàëû¹ûí* òàáó áîëûï ñàíàëàäû. *Êîìïîçèöèÿëûº îðòàëûº* äåãåíiìiç - ãåîìåòðèÿëûº îðòàëûº «îðòàëûº í¾êòåñi». Ä½ðûñûíà êåëãåíäå îíû *íàçàð àóäàðó* îðòàëû¹û äåñå áîëàäû. Á½ë á½éûìíû» ê¼çãå ò¾ñåòií ýëåìåíòòåði. Êîìïîçèöèÿíû» ò½òàñ áîëóû îéäû òîëûº æåòêiçóãå ¸ñåð åòåäi, ¸ði î»àé ºàáûëäàíàäû. ²½ðàºòû» á¼ëiêòåði, àóìà¹û, ïiøiíi, ò¾ñi ñ¸éêåñ áîëûï, ¸ðèíå àäàìäàí бәсекеге түспеуі ºàæåò.

Ñîíûìåí ºàòàð º½ðàº º½ðàó áàðûñûíäà á½éûìíû» ò¾ñòiê ¾éëåñiìäiëiãiíå ê¼ð ê¼»ië á¼ëiíåäi. Æàëïû ñïåêòð ò¾ñòåði æûëû æ¸íå ñàëºûí äåï á¼ëiíåäi. Æûëû ò¾ñòåðãå-ºûçûë, ºûç¹ûëò, ºûçûë-ñàðû ò¾ñòåð ìåí ºî»ûð ò¾ñòåð ñàíàëñà, ñàëºûí ò¾ñòåðãå-ê¼ê, ê¼êøië æàñûë, æàñûë-ñàðû ò¾ñòåðäi æàòºûçàäû. ²½ðàº êîìïîçèöèÿñûí òàáó ¾øií «Крэзи-пэчворк» техникасымен орындалатын құрақ таңдап алынды.

Композиция — латынның әшекейді бір заттың бетіне реттеп орналастыру деген сөзі. Мысалы, Құрақ жастыққа салынатын болса, ол үлкен де, кіші де болмай, асқан дәлдікпен жарасым табу керек, сол себепті қолөнер шебері салынатын бұйымның бетіндегі жазықтықтың мөлшерін өлшеп алу керек.

Құрақ тігу үшін симметрияның маңызы зор. Құрақтық екі жағы бірдей болуы үшін симметрия заңдылықтарын берік сақтауымыз керек. Белгілі бір бұйымға қалдық қию үшін ең алдымен қағаздан үлгі қиылады, ал екінші ою-өрнекті әрлендіре түсетін бояу түрлері талғаммен қолданылады. Қазақ

қолөнерінде ғасырлар бойы қолданып келе жатқан дәстүрлі бояу түрлері бар. Олар: қызыл, көк, жасыл, сары, ақ, қара. Олардың символдық мәні де бар. Көк түс — аспанның символы, ақ түс - ақиқаттың, қуаныштың символы, сары түс — ақыл парасаттың, қайғы мұңның символы, жасыл түс — жастықтың, көктемнің символы, с.с. т.б. Оюлардағы бояу түрлерінің бір-бірімен үндесіп, жарасым табуын колорит дейді. **Колорит** — көп бояулы маталарда жиі кездеседі. Матаны қиғанда симметрия заңдылықтарынан басқа, ырғақ сақталуы керек. Өрнекте бір элементтің қайталанып отыруын **ритм** (ырғақ) дейді.

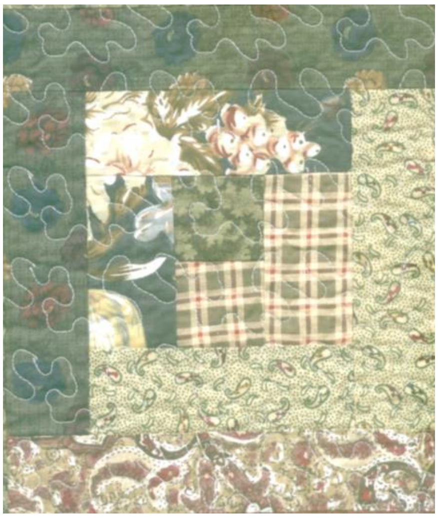

«Крэзи-пэчворк» құрағының бір болгының көрінісі

Бақылау сұрақтары:

1. Сабақ барысында кіріспе ағымдағы және қорытынды нұсқаулар.
2. Құрақ құраудың басқа салалардан ерекшелігі.
3. Құрақтың үй тұрмысында қолданылуы.

СӨЖ тапсырмасы: Құрақ құрау бойынша оқу материалдарын дайындау. (презентация)

Тақырыбы: *Кәсәптік оқыту сабақтарын ілмекпен және сыммен тоқу кәсәптік оқытусы негізінде ұйымдастыру және өткізу әдістемесі*

Мақсаты: Практикалық сабақтарда ілмекпен және сыммен тоқу, макраме, жіппен бейнелеу ұғымдары арқылы ұйымдастыру және өткізу әдістемесін ұғындыру.

Практикалық сабақты өткізу түрі: шығармашылық, пікір-сайыс, талдау. Ілмекпен және сыммен тоқу түрлеріне практикалық түрде бұйымдар жасау арқылы студенттердің пікірін ортаға салу.

Бақылау түрі: Орындалуы қиын, таныс емес ұғымдардың үйлесімділігін тауып, олардың әзірленуіне талдау жасау, шығармашылық жұмыс жасау арқылы бақылау.

Практикалық сабақ тапсырмалары: шығармашылық жұмыстар, зерделеу, зерттеу арқылы студенттердің білімін бекіту.

Практикалық сабақты өткізу түрі: Шығармашылық-зерттеу, талдау. «Сәндік қолданбалы өнер элементтері негізіндегі көркем қолөнер кәсәптік оқытусы. Тігін бұйымдарын модельдеу» тарауы бойынша сабақты ұйымдастыру және өткізу әдістемесі: ілмекпен және сыммен тоқу бойынша практикалық түрде іс-әрекеттер жасап, студенттердің пікірін ортаға салу.

Бақылау түрі: сұрақ-жауап және кәсәптік оқыту интегративті білім саласы бағдарламасының «Сәндік қолданбалы өнер элементтері негізіндегі көркем қолөнер кәсәптік оқытусы. Тігін бұйымдарын модельдеу» тарауы бойынша сабақты ұйымдастыру және өткізу әдістемесі: ілмекпен және сыммен тоқу түрлерін зерделеу арқылы білімдерін, шығармашылық іс-әрекеттерін бақылау.

ТОҚ, мультимедиялық әдістер: Power Point слайдтары, Кәсәптік оқыту оқу бағдарламасы, бұйымдарды әзірлеудің нұсқаулары.

Практикалық сабақ тапсырмалары: Шығармашылық жұмыстарды практикалық іс-жүзінде әзірлеу бойынша студенттердің білімін бекіту.

Әдістемелік нұсқау

1-тапсырма. 1.1 Ілмекпен және сыммен тоқу кәсәптік оқытусы. Ілмекпен және сыммен тоқу кәсәптік оқытусына әдістемелік тұрғыдан талдау жасау. СӨЖ тапсырмасы бойынша әзірленген оқу материалы арқылы ілмекпен және сыммен тоқу жұмыстарын орындау.

Ілмекпен және сыммен тоқу, Макраме және жіппен бейнелеу жайлы түсінік беру, орындау әдістерін үйрету. Студенттерді өз бетінше ізденіп жұмыс жасауын қамтамасыз ету. Ілмекпен және сыммен тоқу. Ілмекпен тоқу деп кергішпен керілген мата бетіне сымның ұшы ілмектелген түрімен өрнек түсіру. Сыммен тоқу деп сыммен көмегімен жіптерді ілмектеп және іліп алу арқылы бұйым жасау.

1.2. Орындалған жұмыс негізінде сабақтың тақырыбын толық ашу.

1. Ілмекпен және сыммен тоқу кәсәптік оқытусы бойынша оқушылардың дайындық деңгейіне қойылатын талаптарды зерделеу.

2. Ілмекпен және сыммен тоқу кәсәптік оқытусы бойынша оқу-тәрбие (білімділік, тәрбиелік, дамытушылық) мақсаттарын анықтау.

3. Ілмекпен және сыммен тоқу кәсәптік оқытусы бойынша оқушылардың меңгерген білімін, іскерлігін, дағдысын анықтау.

4. Ілмекпен және сыммен тоқу кәсәптік оқытусы бойынша оқыту әдістерін, формаларын, сабақ түрлерін, құрал-жабдықтарын, көрнекіліктерін, пән аралық байланыстарын таңдау.

Бақылау сұрақтары: Ілмекпен және сыммен тоқу кәсәптік оқытусы сабақ барысында кіріспе, ағымдағы және қорытынды нұсқаулар.

СӨЖ тапсырмасы: Ілмекпен және сыммен тоқу кәсәптік оқытусы бойынша оқу материалдарын дайындау. (Презентация).

Тақырыбы: *Кәсәптік оқыту сабақтарын макраме және сумоншақ арқылы ұйымдастыру және өткізу әдістемесі.*

Мақсаты: Практикалық сабақтарда макраме және сумоншақ арқылы ұйымдастыру және өткізу әдістемесін ұғындыру.

Практикалық сабақты өткізу түрі: шығармашылық, пікір-сайыс, талдау. Макраме және сумоншақ түрлеріне практикалық түрде бұйымдар жасау арқылы студенттердің пікірін ортаға салу.

Бақылау түрі: Орындалуы қиын, таныс емес ұғымдардың үйлесімділігін тауып, олардың әзірленуіне талдау жасау, шығармашылық жұмыс жасау арқылы бақылау.

Практикалық сабақ тапсырмалары: шығармашылық жұмыстар, зерделеу, зерттеу арқылы студенттердің білімін бекіту.

Практикалық сабақты өткізу түрі: Шығармашылық-зерттеу, талдау. «Сәндік қолданбалы өнер элементтері негізіндегі көркем қолөнер кәсәптік оқытусы. Тігін бұйымдарын модельдеу» тарауы бойынша сабақты

ұйымдастыру және өткізу әдістемесі: макраме және сумоншақ бойынша практикалық түрде іс-әрекеттер жасап, студенттердің пікірін ортаға салу.

Бақылау түрі: сұрақ-жауап және кәсәптік оқыту интегративті білім саласы бағдарламасының «Сәндік қолданбалы өнер элементтері негізіндегі көркем қолөнер кәсәптік оқытусы. Тігін бұйымдарын модельдеу» тарауы бойынша сабақты ұйымдастыру және өткізу әдістемесі: макраме және сумоншақ зерделеу арқылы білімдерін, шығармашылық іс-әрекеттерін бақылау.

ТОҚ, мультимедиялық әдістер: Power Point слайдтары, Кәсәптік оқыту оқу бағдарламасы, бұйымдарды әзірлеудің нұсқаулары.

Практикалық сабақ тапсырмалары: Шығармашылық жұмыстарды практикалық іс-жүзінде әзірлеу бойынша студенттердің білімін бекіту

Әдістемелік нұсқау

1. Орындалған жұмыс негізінде сабақтың тақырыбын толық ашу.

1. Макраме бойынша оқушылардың дайындық деңгейіне қойылатын талаптарға талдау жасау.

2. Макраме бойынша оқу тәрбие (білімділік, тәрбиелік, дамытушылық) мақсаттарын анықтау.

3. Макраме бойынша оқушылардың меңгерген білімін, іскерлігін, дағдысын анықтау.

4. Макраме бойынша оқыту әдістерін формаларын, сабақ түрлерін, құрал-жабдықтарын, көрнекіліктерін, пән аралық байланыстарын таңдау.

Бақылау сұрақтары: Макраме кәсәптік оқытусын орындаубарысында кіріспе, ағымдағы және қорытынды нұсқаулар.

СӨЖ тапсырмасы: Макраме кәсәптік оқытусын әзірлеу бойынша оқу материалдарын дайындау. (Реферат/ прзентация)

2. Сумоншақ. Сумоншақ (бисер) бұйымдары (алқа, сырға, білезік) жасау туралы мәлімет беру. Сумоншақтарды бұйымдарды сәндеуді әдістемелік тұрғыда зерделеу.

Сумоншақ кәсәптік оқытусын әзірлеу бойынша оқу материалдарын дайындау. Сумоншақ (бисер) - бұл ең алғаш Египетте, Қытайда шыны жасау кәсәптік оқытусы дамыды сол кезде қалған қалдықтарды, яғни шыныларды қыздыру арқылы моншақтар алған. Қазіргі таңда бисер тоқу көптеп тарап келеді. Сумоншақтан әшекейлі бұйым ғана емес, киімдерде тоқып әзірлеу үшін қолдануға болады.

Әзірленген жұмыс негізінде сабақтың тақырыбын толық ашу.

1. Сумоншақ бұйымдарын әзірлеу бойынша оқушылардың дайындық деңгейіне қойылатын талаптар.

2. Сумоншақ бұйымдарын әзірлеу бойынша оқу-тәрбие (білімділік, тәрбиелік, дамытушылық) мақсаттарын анықтау.

3. Сумоншақ бұйымдарын әзірлеу бойынша оқушылардың меңгерген білімін, іскерлігін, дағдысын анықтау.

4. Сумоншақ бұйымдарын әзірлеу бойынша оқыту әдістерін, формаларын, сабақ түрлерін, құрал-жабдықтарын, көрнекіліктерін, пән аралық байланыстарын таңдау.

Бақылау сұрақтары:

1. Сабақ барысында кіріспе, ағымдағы және қорытынды нұсқаулар.
2. Сумоншақ өнерінің жасалу ерекшелігі.
3. Сумоншақтың үй тұрмысы мен киім даярлауда қолданылуы.

СӨЖ тапсырмасы: оқу материалы арқылы сумоншақтан әшекейлі бұйымдар әзірлеу. (Презентация / жеке жоба)

Пайдаланылатын әдебиеттер:

1. Кәсәптік оқыту интегративті білім саласы бағдарламасы. 5-9 сыныптар. ROND. 2013. – 35б.
2. Байбатшаева А.Е. Батик жасау техникасы. Ш. М.Әуезов атындағы ОҚМУ. - 2012ж. -77 бет.
3. Өстеміров К. Кәсәптік оқыту пәнін оқыту әдістемесі. ЖОО студенттеріне арналған оқу құралы. А.: 2012ж.

Практикалық жұмыс №7

Тақырыбы: Сабақты киімді конструкциялау және модельдеу бағытында ұйымдастыру және өткізу.

Мақсаты: Тігін бұйымдарын конструкциялау және модельдеу сабақтарын өткізуге әдістемелік талдау жасау.

Практикалық сабақты өткізу түрі: Зерделеу, шығармашылық, зерттеу.

Бақылау түрі: Орындалуы қиын, таныс емес ұғымдардың үйлесімділігін тауып, шығармашылық жұмыс жасау арқылы бақылау.

ТОҚ, мультимедиялық әдістер: Power Point слайдтары, Кәсәптік оқыту оқу бағдарламасы, бұйымдарды әзірлеудің нұсқаулары.

Практикалық сабақ тапсырмалары: Зерттеу жұмыстарды практикалық іс-жүзінде әзірлеу бойынша студенттердің білімін бекіту.

1. СӨЖ тапсырмасы бойынша әзірленген оқу материалы арқылы тігін бұйымдарын конструкциялау және модельдеу жұмыстарын орындау.

Әдістемелік нұсқау

Алжапқыш және бас орамал тігу, сызбасын сызу. Адам өлшемін түсіру.
Алжапқыш және бас орамал тігу, сызбасын сызу, адам өлшемін түсіру. Сән үлгісін таңдау. Сәннің сырт көрісін сипаттау. Сантиметрлі лентаны дұрыс қолдану. Алжапкыштың үлгісін дайындау. Алжапқыш пішуде матаны үнемді қолдану. Техникалық ережесін сақтау.

Сәндік қолданбалы өнер. Бұйым дайындауда сәндік қолөнер элементін колдану (кесте, жапсырмалау, моншақпен кестелеу, шашактау).

Құралдар мен жабдықтар. Тігін машинасы, ине, қайшы, сызғыш, бор, қалам, ілгекше, тақтайша, сантиметрлік. таспа, кергіш, жіп.
Көрнекілік құралдар. Тігін машинасының сызбасының түрлері (қол машинасы, аяқ машинасы, электр машинасы). Матаның негізгі және арқау жіптерін анықтау кестесі. Мата түрлерінің коллекциясы.

2. Орындалған жұмыс негізінде сабақтың тақырыбын толық ашу.

1. Алжапқыш және бас орамалды конструкциялау және модельдеу бойынша оқушылардың дайындық деңгейіне қойылатын талаптарға талдау жасау.

2. Алжапқыш және бас орамалды конструкциялау және модельдеу бойынша оқу тәрбие (білімділік, тәрбиелік, дамытушылық) мақсаттарын анықтау.

3. Алжапқыш және бас орамалды конструкциялау және модельдеу бойынша оқушылардың меңгерген білімін, іскерлігін, дағдысын анықтау.

4. Алжапқыш және бас орамалды конструкциялау және модельдеу бойынша оқыту әдістерін формаларын, сабақ түрлерін, құрал-жабдықтарын, көрнекіліктерін, пән аралық байланыстарын таңдау.

Тапсырма: Алжапқыш және бас орамалды конструкциялау және модельдеу сабақтарында кіріспе, ағымдағы және қорытынды нұсқауларды зерделеу.

СӨЖ тапсырмасы: Алжапқыш және бас орамалды конструкциялау және модельдеу бойынша оқу материалдары. Реферат/Презентация.

Пайдаланылатын әдебиеттер

1. Кәсәптік оқыту интегративті білім саласы бағдарламасы. 5-9 сыныптар. ROND. 2013. – 35б.

2. Байбатшаева А.Е. Батик жасау техникасы. Ш. М.Әуезов атындағы ОҚМУ. - 2012ж. -77 бет.

3. Өстеміров К. Кәсәптік оқыту пәнін оқыту әдістемесі. ЖОО студенттеріне арналған оқу құралы. А.: 2012ж.

Практикалық жұмыс №8

Тақырыбы: Сабақты «Киімді жобалау, дайындау және көркем әшекейлеу» тарауы негізінде ұйымдастыру.

Мақсаты: «Киімді жобалау, дайындау және көркем әшекейлеу» тарауы негізінде ұйымдастырылған сабаққа әдістемелік талдау жасау.

Практикалық сабақты өткізу түрі: Зерделеу, шығармашылық, зерттеу.

Бақылау түрі: Орындалуы қиын, таныс емес ұғымдардың үйлесімділігін тауып, шығармашылық жұмыс жасау арқылы бақылау.

ТОҚ, мультимедиялық әдістер: Power Point слайдтары, Кәсәптік оқыту оқу бағдарламасы, бұйымдарды әзірлеудің нұсқаулары.

Практикалық сабақ тапсырмалары: Зерттеу жұмыстарды практикалық іс-жүзінде әзірлеу бойынша студенттердің білімін бекіту.

1. СӨЖ тапсырмасы бойынша әзірленген оқу материалы арқылы тігін бұйымдарын конструкциялау және модельдеу жұмыстарын орындау.

1) қазіргі заманғы киім үлгілері және оған қойылатын талаптар, иық бұйымдарының түрлері мен сипаттамасы, киім силуэті, қазіргі киімдердегі негізгі стильдер, Қазақстан халықтарының ұлттық киімдері, қазақ халқының ұлттық киімдері, киімді дәстүрлі әсемдеу және ұлттық талғам, қазақ халқының ұлттық ою-өрнектері, киімді кестемен сәндеу;

2) ою-өрнекпен көркемдеп әшекейлеу (жилет, камзол, баскиімдер), қамзол тігу кезінде бөлшектерді қатырмалау, жеңі тұтас пішілген иық бұйымының сызбасын жасау үшін өлшем алу, жеңі тұтас пішілген иықты бұйымның сызба

негізін құрастыру, түнгі жейде негізінде иық бұйымының пішімін дайындау. Камзол, түнгі (ұйықтағанда киетін) жейде конструкциясын есептеу үшін қажетті формулалар;

3) иық бұйымдарын модельдеу ерекшеліктері. Әртүрлі формадағы иініш, бұйым ұзындығын, жеңін, мойын ойындысы пішінін өзгерту жолымен бұйымды модельдеу;

4) бұйымды әрлеу түрін және мата таңдау, түнгі жейде әзірлеуге кететін мата мөлшерін анықтау, пішімді пішуге дайындау, бұйымды пішу ережесі, бұйымды өлшеуге дайындау. Өлшеу жұмысын жүргізу, ақауларды жөндеу. Түнгі жейде тігу реттілігі кәсәптік оқытусы. Бұйым дайындауда қазақ халқының ұлттық өрнегін қолдану. Өрнекті тігу, жапсыру, қатырмамен өңдеу. Оқушылардың білімдері мен біліктіліктерін бақылау.

Тапсырма: «Киімді жобалау, дайындау және көркем әшекейлеу» сабақтарында кіріспе, ағымдағы және қорытынды нұсқауларды зерделеу.

Практикалық жұмыс №9

Тақырыбы: Сабақты «Киім және аяқкиім күтімі. Жеке бас гигиенасы» тарауы негізінде ұйымдастыру.

Сабақтың мақсаты оқушыларды киетін киімді және аяқ киімдерді күту, тазалауға үйрету, киімдерді күтім жасау мен санитарлы гигиеналық талаптар жөнінде оқушыларға білім беру, ой-өрісін дамыту, эстетикалық талғамын қалыптастыру тазалыққа тәрбиелеу.

Еңбек объектісі: Киетін киімді және аяқ киімдерді күту, тазалау.

Құрал-жабдықтар:

Мұғалім үшін: презентация, слайдттар, Кеспе қағаздары

Оқушы үшін: Аяқ киім щеткасы, аяқ киім кремі, қайшы, мақта

Жұмыстың мазмұны: Оқушыларды жыртылған киімдерді жамау тәсілімен таныстыру. Мата жіптерінің орналасуын анықтау. Бұйымнң түсіне сай жіп таңдау. Оқушыларды ұқыпытылыққа үйрету көзделеді. Сонымен қатар, Киімнің жеке бөліктерідегі күйген немесе жыртылған жерлеріне басқа матаман бастырмалап сурет немесе ою салуға болады.

Тапсырма: «Киім және аяқкиім күтімі. Жеке бас гигиенасы» сабақтарында кіріспе, ағымдағы және қорытынды нұсқауларды зерделеу.

Практикалық жұмыс №10

Тақырыбы: Сабақты «Отбасы экономикасы. Кәсіпкерлік» тарауы негізінде ұйымдастыру.

Мақсаты: «Отбасы экономикасы. Кәсіпкерлік» тарауының мектеп оқушыларына қажеттілігін дәйектеу және бағдарлама негізінде талдау жасау.

Практикалық сабақты өткізу түрі: Зерделеу, шығармашылық, зерттеу. практикалық түрде іс-әрекеттер жасап, студенттердің пікірін ортаға салу.

Бақылау түрі: Орындалуы қиын, таныс емес ұғымдардың үйлесімділігін тауып, шығармашылық жұмыс жасау арқылы бақылау.

ТОҚ, мультимедиялық әдістер: Power Point слайдтары, Кәсәптік оқыту оқу бағдарламасы, кәсіпкерлік туралы мәліметтер.

Әдістемелік нұсқау

1) отбасылық бюджет және қажеттіліктер, тиімді қажеттіліктер белгісі бойынша сауданы топтастыру (жіктеу);

2) кірістер, шығыстар, отбасы бюджетінің құрылымы. Тұрақты және ауыспалы шығындар, азық-түлікті тұтыну есебі;

3) отбасылық экономика менеджменті, кәсіпкерлік, ел экономикасында бизнесті ұйымдастырудың негізгі формалары, шағын бизнес (құндылығы, кемшілігі, артықшылығы), бизнес-жоспар, бизнес-жоспардың мазмұны;

4) сарамандық жұмыс: бизнес-жоспар құру: «Өз іскерлігің» (түсініктеме хат), киім тігетін ателье ашу (шағын кәсіпорын), тікелей, материалдық және жалпы шығынды есептеу;

5) көрнекіліктер: «Отбасы экономикасы», «Өз іскерлігің» («Өз кәсіпкерлігің») тақырыбындағы үздік шығармашылық жоба.

Тапсырма: «Отбасы экономикасы. Кәсіпкерлік» сабақтарындағы кіріспе, ағымдағы және қорытынды нұсқауларды зерделеу

Практикалық жұмыс №11

Тақырыбы: Сабақты «Кәсіби қызмет ету саласының кәсәптік оқытусы» тарауы негізінде ұйымдастыру.

Мақсаты: «Кәсіби қызмет ету саласының кәсәптік оқытусы» тарауының мектеп оқушыларына қажеттілігін дәйектеу және бағдарлама негізінде талдау жасау.

Практикалық сабақты өткізу түрі: Зерделеу, шығармашылық, зерттеу.

практикалық түрде іс-әрекеттер жасап, студенттердің пікірін ортаға салу.

Бақылау түрі: Орындалуы қиын, таныс емес ұғымдардың үйлесімділігін тауып, шығармашылық жұмыс жасау арқылы бақылау.

ТОҚ, мультимедиялық әдістер: Power Point слайдтары, Кәсәптік оқыту оқу бағдарламасы, кәсіби қызмет ету саласы туралы мәліметтер.

Әдістемелік нұсқаулар

1) мамандық, квалификация, кәсіби дайындықтың біліктілік деңгейі, мамандықтарды жіктеу, жеңіл және тамақ өнеркәсібіндегі кәсіби қызмет, жеңіл өнеркәсіп саласындағы мамандықтар, тамақ өнеркәсібі саласындағы мамандықтар, егін шаруашылығы, өсімдік, мал шаруашылығындағы кәсіптер. Кәсіпке қызығушылық, бейімділік және қабілеттілік;

2) мамандыққа бейімделу қабілетінің жетекші қасиеттері, диагностикалық сұрау (өз бейімділігін, өзін-өзі бағалау деңгейін анықтау), сауда және қоғамдық тамақтанудағы кәсіптік қызмет, сауда саласындағы кәсіптер, қоғамдық тамақтану саласындағы кәсіптер, қоғамдық тамақтану кәсіпорны, өнермен байланысты кәсіптер, кәсіпті меңгеру жолдары, кәсіби өзіндік анықтаудағы тұлғаның ерекшелігі (темперамент, мінез), кәсіби өзін-өзі анықтаудағы психикалық үдерістер (сезім, қабылдау, зерде, ықылас және ойлау), кәсіби жарамдылық, өмірлік жоспар, денсаулық және мамандық таңдау, жұмысқа орналасу, түйіндеме жазу формасы, XXI ғасырдың кәсіптері;

Практикалық жұмыс. Түрлі саладағы мамандық иелеріне сипаттама. Мамандықтарды зерттеп - зерделеу бойынша шығармашылық есеп.

Кәсіпорындардағы қоршаған ортаны қорғау мәселелеріне арналған пікірталас, ой қозғаушыларына дайындық және оны өткізу.

Тапсырма: сабақ барысында кіріспе, ағымдағы және қорытынды нұсқауларды зерделеу.

Практикалық жұмыс №12

Тақырыбы: Сабақты «Тұрғын үйдің ішкі көрінісі» тарауы негізінде ұйымдастыру.

Мақсаты: Тұрғын үйді безендіру тәсілдерін мектеп оқушыларына қажеттілігін дәйектеу және бағдарлама негізінде талдау жасау.

Практикалық сабақты өткізу түрі: Зерделеу, шығармашылық, зерттеу.

практикалық түрде іс-әрекеттер жасап, студенттердің пікірін ортаға салу.

Бақылау түрі: Орындалуы қиын, таныс емес ұғымдардың үйлесімділігін тауып, шығармашылық жұмыс жасау арқылы бақылау.

ТОҚ, мультимедиялық әдістер: Power Point слайдтары, Кәсәптік оқыту оқу бағдарламасы, кәсіби қызмет ету саласы туралы мәліметтер.

Әдістемелік нұсқаулар

Сабақ ең алдымен мұғалімге оқытатын пәннің мазмұнын жүйелі түрде баяндауға мүмкіндік береді. Соңғы жылдары оқыту процесін жаңа анағұрлым тиімді негізде ұйымдастыру бағыты тәжірибеде кеңінен орын алып келеді.

Сабақтың дәстүрлі емес түрлеріне әуестенушілік кейбір мектептер мен мұғалімдердің тәжірибесінде елеулі орын алып отырғаны байқалады. Мұнда пәннің логикасымен, дидактикалық қағидаларына мән берілмей сырттай ғана тиімді болып көрінетіні оның оқыту процесін сөз жоқ сәтсіздікке апарары хақ.

Шығармашылықпен жұмыс істейтін мұғалім мұндай қатерлерге жол бермейді. Ол ең алдымен пән бағдарламасын, дидактикалық мақсатын талдап, сабақтап жүйесін айқындайды. Оқу материалының мазмұнына сәйкес әр сабақтың өзіндік мақсатын, құрылымын, типін оқыту әдістерін тірек ұғымдарын көрнекі-құралдарын алдын-ала ұйымдастырылады.

Мектеп табалдырығын аттаған бүлдіршінге келген күннен бастап талап пен жауапкершілікті, ұқыптылықты қоя білу керек. Халқымыз “баланы жастан” деп бекер айтпаған. Талап бар жерде талант болады. Талап осал болса, бала өсе келе мұғалімді де ата-ананы да елемей, жұмысқа жауапкершілікпен қарамай “жеңілдің асты ауырдың үстімен” күн көруге бейім тұрады және ол дағдыға айналады.

Тапсырма: тақырып бойынша сабақтағы кіріспе, ағымдағы және қорытынды нұсқауларды зерделеу.

Практикалық жұмыс №13

Тақырыбы: Сабақты «Мата өңдеу кәсәптік оқытусы» тарауы негізінде ұйымдастыру.

Мақсаты: бұйымды өңдеу кәсәптік оқытусы, олардың түстерінің үйлесімділіктерін үйренуге талдау жасау.

Практикалық сабақты өткізу түрі: Зерделеу, шығармашылық, зерттеу.

Бұйымды тігу кәсәптік оқытусы, олардың түстерінің үйлесімділіктерін үйренуге практикалық түрде іс-әрекеттер жасап, студенттердің пікірін ортаға салу.

Бақылау түрі: Орындалуы қиын, таныс емес ұғымдардың үйлесімділігін тауып, шығармашылық жұмыс жасау арқылы бақылау.

ТОҚ, мультимедиялық әдістер: Power Point слайдтары, Кәсәптік оқыту оқу бағдарламасы, бұйымдарды әзірлеудің нұсқаулары.

Практикалық сабақ тапсырмалары: «Мата өңдеу кәсәптік оқытусы» бойынша студенттердің білімін бекіту.

Әдістемелік нұсқау

Қол тігістері, ылғалды жылумен өңдеу (ЫЖӨ). Бұйымды пішуде матаны үнемді қолдану. Техникалық ережесін сактау.

Бұйым дайындауда сәндік қолөнер элементін колдану (кесте, жапсырмалау, моншакпен кестелеу, шашақтау).

Кіріспе нұсқау. Жұмысты орындалу жүйелілігі: Матаның бетіне үлгілерді үнемділікпен орналастыруға қолданбалы әдістерді қолдануға болады. Алдымен матаның ені анықталынады, оны М1:4 қағазда тұрғызып алуға болады. Бұл үдеріс тек қажетті матаның мөлшерін анықтауға емес, сонымен қатар қаржының үнемділігін де сақтайды. Үлгілерді орналастырудың көптеген түрлерін кездестіруге болады. Олар көбіне матаның еніне, матаның өрнектеріне, бұйымның фасонына, сәндік бөлшектерінің санына байланысты өзгеріп отырады.

Тапсырма: Матаны өңдеу кәсәптік оқытусы тақырбындағы сабақтардың кіріспе, ағымдағы және қорытынды нұсқауларын зерделеу

Практикалық жұмыс №14

Тақырыбы: Сабақты тігін машинасымен жұмыс жасау бағытында ұйымдастыру.

Мақсаты: Машинатану элементтерін оқыту әдістемесіне, өткізуге талдау жасау.

Практикалық сабақты өткізу түрі: Зерделеу, шығармашылық, зерттеу.

Машинатану элементтері негізіндегі сабақтарды практикалық түрде іс-әрекеттер жасап, студенттердің пікірін ортаға салу.

Бақылау түрі: Орындалуы қиын, таныс емес ұғымдардың үйлесімділігін тауып, шығармашылық жұмыс жасау арқылы бақылау.

ТОҚ, мультимедиялық әдістер: Power Point слайдтары, Кәсәптік оқыту оқу бағдарламасы, бұйымдарды әзірлеудің нұсқаулары.

Практикалық сабақ тапсырмалары: Зерттеу жұмыстарды практикалық іс-жүзінде әзірлеу бойынша студенттердің білімін бекіту.

Әдістемелік нұсқау

Тігін машинасының сызбасының, түрлері (қол машинасы, аяқ машинасы, электр машинасы). Тігін машинасының шығу тарихы. Тігін машинасымен танысу. Тігін машинасының түрлерін анықтау (универсалды, арнайы, жартылай автоматты), үй тұрмысында қолданатын машина түрлері (қол машина, аяқ машина, электрлі жетекші машина). Машина жұмыстарын орындауға

дайындық жүргізу. Машинада түзу тігіс жүргізіп үйрету. Машина тігісінің сапасын анықтау. Тігін машинасының жылдамдығын игеру.

Құралдар мен жабдықтар. Тігін машинасы, ине, қайшы, сызғыш, бор, қалам, ілгекше, тақтайша, сантиметрлік. таспа, кергіш, жіп.

Бақылау сұрақтары: Машинатану элементтері сабақтарында кіріспе, ағымдағы және қорытынды нұсқаулар.

СӨЖ тапсырмасы: Машинатану элементтері, машинаның кинематикалық схемасы бойынша оқу материалдары. (Реферат/слайд).

Пайдаланылатын әдебиеттер:

1. Кәсәптік оқыту интегративті білім саласы бағдарламасы. 5-9 сыныптар. ROND. 2013. – 35б.

3. Кругликов Г.И. Методика преподавания технологии с практикумом. Учеб. пособ. М.: Издательский центр «Академия», 2004.- 480 с.

Практикалық жұмыс №15

Тақырыбы: Сабақты «Жоба және жоба жасау қызметі» тарауы негізінде ұйымдастыру.

«Жоба» жұмыстарын орындауға қойылатын талаптар. Жоба - мұғалімнің жетекшілігімен оқушының, өз бетінше орындаған шығармашылық жұмысы. жоба - мұғалімнің жетекшілігімен оқушының өз бетінше орындаған шығармашылық жұмысы. Жоба екі бөліктен тұрады: *теориялық және практикалық.* Практикалық бөлігінде нақты бұйым, макет, модель, бейнефильм, компьютерлік жұмыстар, ал теориялық бөлігі түсініктеме жазба бөлігі кіреді. Төменіректе оның құрастырылуы жөнінде ұсыныстар беріледі. Жоба мазмұны оқушылардың жас ерекшеліктеріне қарай құрастырылады.

Тақырыбы: Жобаның түсініктеме жазба бөлігін әзірлеу.

Сабақтың мақсаты: *білімділік:* оқушыларды - жобаның түсініктеме жазба бөлігіне қойылатын талаптармен таныстыру;

дамытушылық: оқушылардың жобалау және шығармашылық мәдениеттерін дамыту;

тәрбиелік: жобалау қызметіне қызығушылықтарын дамыту.

Жобалау кезеңі: Қорытынды

Өтілу уақыты: IV тоқсанның басы

Сабақтың түрі: аралас

Материалдық-техникалық жабдықталуы: «Кәсәптік оқыту бойынша жобалау» стенд, мектеп жобаларының бұйымдары мен жобалау-шығармашылық құжаттарының үлгілері.

Сабақта оқытушылар еңбегін ұйымдастыру формасы: ұжымдық.

Пәнаралық байланыстар: сызу, математика, әдебиет, экономика.

Сабақты ұйымдастыру барысы

1.Ұйымдастыру кезеңі: оқушылармен сәлемдесу; олардың сабаққа қатысуын тексеру; кезекшілерді сайлау; сыныптың сабаққа дайындығын тексеру.

2. Үй тапсырмасын сұрау:
1) «Жоба» деп нені түсінеміз?
2) Кәсәптік оқыту сабақтарында «Жоба» не ушін керек?
3) Жобаны жасаубарысында неге уйрендіңдер?
4) Жобаны орындау барысында қандай қиындықтар болды?
3. Жаңа сабақты түсіндіру. Сонымен жобаның ең соңғы қорытынды кезеңі келді. Сендердің әркайсысың өз жобаларыңның тақырыптары бойынша белгілі бірматериалдар жинақтадыңдар (мұғалім оқушылардың жасаған жұмыстарына қысқаша талдау жасайды). Бұл сендердің жұмыстарыңның теориялық және практикалық бөліктері. Практикалық бөлігі бойынша сендердің әрқайсысың жеке-жеке кеңестер алдыңдар. Сендердің жазған жоба жұмыстарыңның теориялық бөлігі оның түсініктеме жазбасы болып табылады. Оның сендердің әрқайсысында тақырыптарыңа байланысты әртүрлі болып келеді, бірақ оның орындалуына қойылатын талаптар ортақ. Түсініктеме жазба мазмұнына:
1. Титул қағазы.
2. Мазмұны.
3. Кіріспе.
4. Негізгі бөлік тараулары.
5. Қорытынды.
6. Қолданылған әдебиеттер тізімі.
7. Түйін.
8. Қосымша.

салынған үлкен қағаз.

Сурет композициялық жағынан толық аяқталған жазулармен, түспен, кейде рентгендік суреттері де беріледі. Нәтижесінде - бір немесе бірнеше ұсыныстар орындалуы қажет екені анықталынады.

Конструкторлық - шығармашылық бөлігінде - жоба обьектісінің орындалу кезеңдері берілуі қажет. Мұнда сызбалар, шығармашылық карталар - шығармашылық өңдеу кезеңдері, құрал - саймандар, материалдар және өңделу тәсілдері беріледі. Сонан соң жобаның *экономикалық, және экологиялық бағасы* беріледі. Экономикалық бөлігінде жобаланатын бұйымға кететін толық шығын есептелінеді. Экономикалық есептеу нәтижесінде жобаланатын бұйым үнемді және жоғары сұраныста болатыны анықталынуы қажет. Экологиялық бағалау нәтижесінде жобаланатын бұйым жасау және оны қолдану барысында
қоршаған ортаға және адам өміріне ешқандай зиян келмейтіндігі дәлелденуі қажет. Түсініктеме жазба *қорытындымен* аяқталады. Бұл жерде алынған нәтиже ашып көрсетіледі, олардың кіріспеде берілген мақсат - міндеттерге сәйкестігі анықталынады. Жасаған жұмыстарына оқушылар берген өзіндік бағалаулары айтылады.

Қорытындыдан соң жоба жұмысының *түйіні* беріледі. Мұнда орындалған жоба туралы шет тіліндегі қысқаша хабарлама (жоба тақырыбы, орындалу кәсәптік оқытусы және т.б.) беріледі.

Сонан соң *әдебиеттер тізімі* беріледі. Мұнда көрсетілген әдебиеттер міндетті түрде тусініктеме жазбада қолданылған болуы қажет.

Қосымшада кестелер, графиктер, суреттер және т.б. беріледі. Қосымшаның әр беті жаңа парақтан басталуы қажет, әр парақтың жоғары оң бұрышында «Қосымша» сөзі жазылып және тақырыпшалар қойылып отыруы тиіс.
Түсініктеме жазба қолмен немесе компьютерде (8-сыныптан жоғары) 1,5-2 интервалда жазылады. Жоба мәтінін орындағанда парақтың шеттерінен: жоғарыдан -15 мм, солдан - 3мм, оң жағынан - 10 мм, төменгі жағынан - 20 мм қалдырылуы қажет.

4. Сабақты қорытындылау және оқушыларды бағалау:

1. Жобаның түсініктеме жазбасы қандай бөліктерден тұрады?
2. Кіріспеде не қарастырылады?
3. Түсініктеме жазбада жобаның негізгі бөлігі қандай реттілікпен қарастырлады?
4. Жобаның конструкторлық және шығармашылық бөлігі нені қарастырады?
5. Қорытындыда нелер қарастырылады?
6. Әдебиеттер тізімі қалай жазылады?
7. Жобаның қосымшасында нелер беріледі?
8. Клаузура дегеніміз не?
9. Өздеріңнің ұсынатын жоба варианттарын көрсетіңдер.
10. Өз жобаларың бойынша түсініктеме жазбаларының орындалу барысын көрсетіңдер.

Оқушылардың жауабына талдау жасау және оны бағалау. Жобаны бағалау критерийлері. Шығармашылық жобаны бағалау тек қана қорытынды шығару ғана емес, сонымен қатар тәрбиелік мағынасы да бар.

1. Оқушының орындаған нақты бұйымы үшін (модель, макет, және т.б.).
2. Түсініктеме жазба үшін.
3. Қорғау барысындағы ұтымды жауаптары үшін.

1. Бұйымды бағалауда: жұмыс сапасына, жұмыс жасауда техникалық талаптардың дұрыс сақталуы мәселелері де ескеріледі.

Сонымен қатар жұмыс жасау тәртібі мен реттілігінің дұрыстығы, жұмыс орнының дұрыс ұйымдастырылуы, еңбек қауіпсіздігінің дұрыс сақталуы, бұйымның эстетикалық жағынан әдемілігі, жұмыс жаңашылдығы, шығармашылық есептердің болуы, материалдың үнемді жұмсалуы, жобаның экономикалық жағынан тиімділігі, жұмыстың қоғамдық пайдалылығы және кең қолданыс табуына көңіл бөлінеді.

2. Түсініктеме жазба бөлігін бағалау барысында тақырыптың толық ашылуына, нақтылыққа, талаптарға сай тыңғылықты орындалуына, сызбалардың, графикалық жұмыстардың, схемалардың, кестелерін талаптарға сай орындалуына көп көңіл бөлінеді. Ғылыми-зерттеу жұмыстарын орындау барысында тақырыптың өзбетінше орындалуына, терең зерттелуіне, жаңалығына, көкейкестілігіне, жұмыстың құндылығына және т.б көп көңіл бөлінеді.

3.Үшінші баға ауызша шығармашылық жоба туралы әңгімеге (қорғау) қойылады. *Зерттеу жұмыстарын* бағалау екі жалпы бағадан – түсініктеме жазба және ауызша жауаптан тұрады.

А.С. Узахова

Кәсіпке баулудағы кәсіптік оқыту әдістемесінің практикумы

Басылымға қол қойылды «   »   2015 ж
Қағаз форматы
Типографиялық қағаз. Офсеттік баспа. Көлемі .... б.т.
Тираж....   дана. Тапсырыс № ....

© М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік университетінің баспасы
М.Әуезов атындағы ОҚМУ баспа орталығы, Шымкент қ., Тәуке хан даңғылы, 5